

Σὺ φωτοδότη λειτουργεῖ, ἂν τώρα σὲ φασήσω, τὴν λάμπην πάλιν ἤμπορῶ νὰ σοῦ τὴν ξαναδώσω, ἂν μετανοήσω. Ἄλλ' ἔαν σοῦ πάρω μιὰν τὸ φῶς σου, σὲ, ποῦ ἡ φύσις σ' ἐπλάσε τὴν τέχνην τῆς νὰ δείξῃ, ποῖος Προμηθεὺς θὰ δυνηθῇ τὴν φλόγα νὰ μοῦ φέρῃ νὰ ξαναδώσω τέτοιον φῶς! Τὸ βέδον ἂν τὸ κόψω, δὲν ἤμπορῶ τὴν βλάστησιν καὶ πάλιν νὰ τοῦ δώσω. Θὰ μαραθῇ! . . .¹

Ἐστάθη λησιμονῶν πρὸς στιγμὴν τὸν σκοπὸν του. Ἐκυψε, τὴν ἠσπάσθη καὶ ἐξηκολούθησεν ἀμέσως:

Ὡ σὺ, μοργάτη ἀναπνοῆ, ποῦ τὴν δικαιοσύνην τὴν μισοπεθεῖς, τὸ σπαθὶ νὰ σπῆσῃ, — ἐν ἀκόμῃ ἀκόμῃ ἐν. . .

Ἐνταῦθα ἐξέλιπε σχεδὸν ἡ φωνὴ του καὶ πάλιν ἐξηκολούθησεν:

Ἀκόμῃ ἕνα, καὶ αὐτὸ νὰ ἦναι τελευταῖον. Δὲν ἐξανάγειν ποτὲ τόσον γλυκεῖα ἡ πείρα!

Συνεκινήθη ἐκ βάθους καρδίας τὸ θέατρον. Μὲ τόσον βαθύ αἰσθημα ἀπηγγέλησαν οἱ στίχοι, τόσον διαπεραστικόν, ὥστε τὸ δρᾶμα δὲν ἦτο πλέον ἰνδαλμα, ἀλλὰ πραγματικότης. Δὲν ἦτο πλέον Ὁθέλλος καὶ Δεσδέμονα, ἀλλ' ἀνὴρ μέλων νὰ φονεύσῃ γυναῖκα, γυνὴ μέλουσα ν' ἀποθάνῃ. Μετὰ τινος στιγμῆς περίφοβος ἐγειρέτο ἡ Δεσδέμονα ἀνύουσα ὅτι τὸν Κάσσιον ποτὲ τῆς δὲν τὸν ἠγάπησε. Ὁ Φράγκ τὴν διέκοψε:

Μὰ τὸν Θεόν, 'ς τὰ χέρια του τὸ εἶδα τὸ χαρτί.

— Τὸ μαρτῆλι. . . ἐψιθύρισε ἡ Δάβιδσον, νομίζουσα ὅτι ὁ ἠθοποιὸς κατὰ λάθος εἶπε χαρτὶ ἀντὶ μαρτῆλι, ὅπως εἶνε εἰς τὸ δρᾶμα:

Μὰ τὸν Θεόν, 'ς τὰ χέρια του τὸ εἶδα τὸ χαρτί.

ἐπανελάθεν ἐκεῖνος ἐπιμένων καὶ θέτων ὑπὸ τὰς ὄψεις τῆς μίστρας Δάβιδσον τὴν ἐπιστολὴν, ἣν τῷ εἶχε γράψῃ ὁ υἱὸς του τὴν παραμονὴν τοῦ θανάτου του. Ἡ νεκρὰ γυνὴ μόλις ἔρριψε τὰ βλέμματα ἐπὶ τῆς γραφῆς, ἀφῆκε φοβεράν κραυγὴν. Καὶ ὁ Βάρνερ ἐξηκολούθησε:

Τὸ εἶδα, ὦ ἐπίορκη! Πετρῶνεις τὴν καρδίαν μου!

καὶ ἐκεῖνα πῶχον εἰς τὸν νοσόν, μὲ θέλεις νὰ τὸ κάμω ὡς φονικόν. . .

Ταῦτα λέγων δὲν ἦτο πλέον ἄνθρωπος, ἀλλὰ λέων βρυχώμενος: ἐπνεεν ἐκδικήσιν. Καὶ ἡ σκηνὴ ἐξηκολούθησε. Ἦτο φοβερὸν τὸ δρᾶμα διὰ τοὺς ὑποκριτὰς, θαυμάσιον διὰ τοὺς θεατὰς, οἵτινες δὲν ἤξευρον τὸ μυστήριον, τὸ ὁποῖον εἶχε μαντεύσει ἡ Δάβιδσον:

. . . Αὐρίον, ἂν θίλῃς, σκότωσέ με!

ἀπόψε ὅμως ἄφησε νὰ ζήσω. . .

ὑπέλαθεν ἐκεῖνη μὲ ἀδύνατον φωνὴν, ἀλλ' ὁ Φράγκ:

. . . ἀναβολὴν δὲν ἔχει!

ἀνέκραξε καὶ κρατῶν αὐτὴν προσπαθοῦσαν νὰ διαφύγῃ τὴν ρίπτει ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ τὴν μαχαιρώνει.

Ἐστῆναξεν στενωχὸν ὑπόκωφον, ἡ φωνὴ τῆς ἐσβέσθη καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν χειροκροτημάτων κατέπεσεν ἡ αὐλαία. Ὁνεῖρον ἦτο ἡ παράστασις ἐκεῖνη μετὰ στιγμιαίαν σιγὴν ἤρχισαν πάλιν τὰ χειροκροτήματα καὶ πάντες ἐζήτουν νὰ

1. Ἐκ τῆς μεταφράσεως τοῦ κ. Δ. Βικλά.

ἴδωσι τὸν Ὁθέλλον καὶ τὴν Δεσδέμοναν. Ἀνεπετάσθη ἡ αὐλαία καὶ εἶδον μὲ ἀγρίους ἐφθαλμοὺς τὸν Βάρνερ καὶ κάτωχρον, τὴν δὲ Δάβιδσον ἄπνον καὶ αἱματόφυρτον. Τρόμος κατέλαβε τότε τὸ θέατρον. Ὁ Φράγκ ἦτο παράφρων, ἡ δὲ Δεσδέμονα ὡς ἐκ θαύματος μόνον ἠδύνατο νὰ σωθῇ, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἰατρῶν.

Μετὰ ἕνα μῆνα ἡ ἠθοποιὸς εἶχε σωθῆ, ἔκτοτε δὲ ὠνόμασεν ἑαυτὴν Στέλλαν Μόντη καὶ οὐδὲ στιγμὴν ἀφῆκε μακρὰν τῆς τὸν δυστυχῆ πατέρα. Ἠθέλησε νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν σκιάν τοῦ υἱοῦ, ὃν ἀκουσίως ὠδήγησεν εἰς τὸν θάνατον, περιποιουμένη τὸν παράφρον πατέρα του.

[Alphonse Brot].

Σ.

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ Φραγκίσκου Σαρσέ.)

Εὐρὺ καὶ λαμπρὸν φαίνεται ἐν ἀρχῇ τὸ στάδιον τοῦ ὑπαλλήλου. Γνωστὰ πάντως ὑπάρχουσι τῆς νεότητος αἱ φαντασμαγορίαι. Πιστεύει πάντοτε ὅτι μακρὰν νὰ προχωρήσῃ μέλλει, ὅτι λίαν ὑψηλὰ θὰ προαχθῇ. Εἰς ὀφθαλμοὺς εἰκοσαετῆς τὸ μέλλον διάχρυσον παρίσταται, περιβαλλόμενον αἴγλην. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι, λαβὼν τὸν πρῶτον διορισμὸν μου, ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸν ὑπουργόν. Τότε καὶ μόνον εἶδον τὸ πρόσωπον ἐνὸς τῶν ἐξόχων τούτων ὑποκειμένων. Ἀφοῦ πολλὰς ἀπέτεινέ μοι ἐπιπλήξεις, ὅτι κακὰς δῆθεν εἶχεν ἤδη περὶ ἐμοῦ πληροφορίας, ἐπὶ τέλους εἶπέ μοι, μέλλορ λαμπρὸν ἐνὸς πύον σου ἐκτείνεται: δὲν δύνασθε δὲ νὰ πετύσητε ὁποῖον ἀποτέλεσμα παρήγαγεν ἐν ἐμοὶ ἡ λέξις ἐκεῖνη: ὑπερῆχάρην. Ἄ! τὸ εἶδον τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο μέλλον!

Παραυτίκα δὲ καὶ τὸ χρηματικὸν προσεπέρχεται κέρδος. Οἶα γοητεία! Ἄ! οἰκτιρῶ τοὺς πλουσίους: οἶα ἡδονὰς ἀγνοοῦσιν οὗτοι! Πρῶτην φορὰν τὴν τριακοστὴν πρῶτην τοῦ μηνὸς νὰ αἰσθάνηται τις ἐν τῇ παλάμῃ τὰ ὑπὸ τοῦ ταμίου ἐκτιθέμενα χρήματα, ἀνθ' ὧν ἡμῖσιαν μόνον δωδεκάδα δίδει ὑπογραφῶν! Πόσον ἀρμονικὸς τυγχάνει ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ἤχος, ὃν ἀναπηδῶντα παράγουσι! Ψιθυρίζουσι πράγματα τόσον τρυφερά, τόσον εὐάρεστα διηγοῦνται πράγματα. . . Τὴν πρῶτην φορὰν λέγω, διότι ὁ ἄνθρωπος ταχέως κορέννεται.

Ἐπειτα ἐνοικιάζει οἶκημα ἐν τῇ πόλει: μέχρι τοῦδε ἐντὸς τοῦ λυκείου κατόκει, ἐντὸς σχολῆς δημοσίας. Οὐδέποτε ἔμενε μόνος ἐκεῖ, οὐδ' ὅταν ἔμελλε νὰ κοιμηθῇ. Τότε ὅμως κατὰ πρῶτον μένει ἐλευθερὸς: ἐνθυμοῦμαι, εἰσηρχομένη καὶ ἐξηρχομένη πολλὰκις ἐν τῷ δωμάτιῳ μου, ὥστε θέλων νὰ πεισθῶ ὅτι οὐδεὶς νὰ μ' ἐνοχλήσῃ ἠδύνατο: ἀλλ' οἶμοι! μετὰ μικρὸν ὁ κόρος ἐπέρχεται.

Οἱ κατοικήσαντες ἐν ἐπαρχίᾳ καλῶς γινώσκουσι τοῦτο: οὐδὲν ἀνιαιώτερον τῆς κατοικίας ὑπαλλήλου. Συνίσταται αὕτη εἰς δωμάτιον μετ'

ἐπιπλων ἀθλιέστατα διεσκευασμένον· ἡ ἐντύπωσις τοῦ δωματίου ἐκείνου ἐνώπιόν μου παρίσταται διηλεκτῶς· βλέπω τὴν ἐστίαν ἐν τῷ μέσῳ· ὑπεράνω δὲ ταύτης κρεμαστὸν ὠρολόγιον μὲ τὸν αἰώνιον τρουβαδοῦρον, παίζοντα λύραν· ἔπειτα δύο ἀγγεῖα, δύο εἶδη υελίνων σφαιρῶν, ὑφ' ἃς διαφαίνονται ἀνοδοῦσαι μεμαραμέναι καὶ κονωσκεπεῖς, χωλὴ τράπεζα, ἧς τὰ διεβρωγῶτα σέματα φαίνονται χασμῶμενα ὑπὸ ἀκηδίας καὶ ἀνίας, πάντα δὲ ταῦτα ψυχρὰ, ἀγοραῖα! Δι' αὐτῶν δολικῆρος ἀνθρωπίνων ὄντων διήλθε διαδοχῆ, ὣν τὰ ἔχνη ἀνευρίσκονται· κατὰ βάθος ἐνὸς συρταρίου φαίνονται ἄκρα σιγάρων, ἅτινα ἀρῆκεν ἐκεῖ προκάτοχός τις ἀξιοματικῆς. Ἐν τῇ κατοικίᾳ ταύτῃ οὐδὲν ἐπιπλον, ὅπερ τυχὸν ἐκοιμισατο, συνδέει τὸ πρελθὸν πρὸς τὸ παρόν· ἀλλ' οὐχί! ὑπάρχει ἐν, γινώσκετε ποῖον; τὸ κιθώτιόν σας. Δὲν ἠξυῦρετε πόσον ἠγάπησα τὸ κιθώτιόν μου! Μὴ γελᾶτε, παρακαλῶ· τὸ πτωχὸν ἐκεῖνο παλιὸν κιθώτιον ἕκαστος ἐκ τῆς οἰκίας του φέρει· ἐν αὐτῷ συνεισφέρει τοὺς χιτῶνας, τὰ περιλαίμια, καὶ ὑπεράνω αὐτῶν βιβλία τινὰ, τὰ φίλτατα ἐκεῖνα βιβλία, ἅπερ διεγείρουσιν ἐν ἡμῖν ἀναμνήσεις. Καθ' ἣν ἡμέραν ὑπουργικὴ διαταγὴ πέμπει ὑμᾶς διακοσίας λεύγας μακρὰν, περὶ οὐδενὸς ἄλλου φροντίζετε, οὐδὲν ἄλλο, ἀλλ' ἢ τὸ κιθώτιόν σας μόνον παραλαμβάνετε, τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο ἐγκαταλείποντες· τοῦτο δὲ διότι πατρῶον τυγχάνει κτῆμα. Ναί! ἀναμνησθεῖτε τοῦ παρελθόντος βίου, φωτεινὸν ὑπάρχει σημεῖον, καρδιακοὺς διεγείρον παλμούς!

Εἰς τὴν φροντίδα ξενοδόχου ἀνατιθέμενος τὰ τῆς διατροφῆς αὐτοῦ, προσπαθεῖ ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ν' ἀποτελέσῃ μέρος κύκλου τινὸς κοινωνικοῦ, ἐὰν τοιοῦτος ὑπάρχῃ· συχνάζει εἰς δύο ἢ τρεῖς οἰκίας δεχομένης ἐπισκέψεις. Ἐπὶ δύο ἔτη καὶ καθ' ἑσπέραν ἔπαιζον βιστ, μετὰ ἀνωτέρων μάλιστα ὑπαλλήλων! Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἀγνοεῖ τις πῶς νὰ διαθέσῃ τὸν χρόνον. Ὑπάρχουσι μὲν ἄνθρωποι δυνάμενοι νὰ ἐργάζωνται περιορισμένοι ἐντὸς δωματίου ἐπιπλοφόρου, καὶ οἱ τοιοῦτοι, μὲ ἰσχυρὰν πεπραιοκισμένον ψυχὴν, ἐξαιρέσειν ἀποτελοῦσιν! Ἄλλ' οἱ μὴ οὕτω πως διοργανωμένοι ἀνιαρώτατον ὑπὲρ πᾶσαν ἐκφρασιν διάγουσι βίον, τοῦθ' ὅπερ παρωθεῖ τοὺς νέους μάλιστα εἰς λίαν παρακεκινδυνευμένης ἀποφάσεις· οὐχὶ βέβαια εἰς αὐτοχειρίαν, ἀλλ' . . . εἰς γάμον. Διατί ὄχι, λέγει τις καθ' ἑαυτὸν, συμβίωσις δύο ἀτόμων ἴσως ἀποκρούει τὴν ἀνίαν· καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ὁ διαλογισμὸς οὗτος ἀορίστως ἐπέργεται καὶ συγκεχυμένως, ὡς ἰδέα διαχρωματιζομένη ἐν τῇ ὀμίχλῃ πόρρω ἀπέχοντος χρόνου· κατόπιν ὅμως μικρὸν κατὰ μικρὸν σωματοποιεῖται, ὅταν δὲ ἐν αἷς συχνάζετε οἰκίαις λέγουσι τυχὸν πρὸς ὑμᾶς ἀπευθυνόμενοι, ἀρμυζεῖ ὡς κώσῃτε νὰ νυμφευθῆτε, ἀρηρημένως πως ἀποκρίνεσθε, ναι, αἰθῶς.

Ὁ γάμος εἶναι τοῦ ὑπαλλήλου τὸ μέγα πλεονέκτημα. Εὐκόλως δύναται νὰ νυμφευθῆ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος. Ὁ ὑπάλληλος οἰκοθεν ἀποτελεῖ μέρος τῆς λεγομένης καλῆς κοινωνίας, διὰ τοῦ προσόντος δὲ τούτου ἐλευθέρως εἰσέρχεται ἐν τῇ συναναστροφῇ τοῦ τε νομάρχου καὶ τοῦ ἀρχιδικαστοῦ· ἐξ ἐναντίας ὁ μὴ ἀποτελῶν μέρος τῆς κοινωνίας ταύτης, ἀπαράδεκτος μένων ἐν τῇ συναναστροφῇ ἐκείνῃ, λίαν δυστυχεῖ ἑαυτὸν ὑπολαμβάνει. Τὴν κοινωνίαν δὲ συγκροτοῦσιν οἱ ἐν ἀργίᾳ διάγοντες πλούσιοι καὶ οἱ ὑπάλληλοι· ὡς πρὸς τοὺς ἐμπόρους, κατὰ πρόληψιν, ἧτις ἤρξατο μὲν βαθμηδὸν νὰ ἐκλείπη, ἀλλ' ἧτις πρὸ δέκα ἢ δεκαπέντε ἐτῶν ἦν ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ, κατὰ πάσας τὰς πόλεις, ἐν αἷς διέτριψα, οἱ ἔμποροι, λέγω, δὲν εἶναι ἐκ τῶν τῆς καλῆς κοινωνίας προσώπων. Ἐπειδὴ δὲ αἱ νεάνιδες ἀβιώτων λογιζονται τὸν βίον, ὅταν δὲν προσκαλῶνται ἐν τῇ συναναστροφῇ τοῦ κυρίου προέδρου, ἢ τοῦ κυρίου ἐφόρου, νυμφεύονται ὑπάλληλον, ὅπως δύναται καὶ νὰ εἰσέρχωνται καὶ νὰ μένωσι μέλη τῆς καλῆς κοινωνίας.

Καθ' ἃς ἑσπέρας δίδοται χορὸς, παρίσταται ὁ ὑπάλληλος τὴν μελονοδοφῆ τῆς ἐθιμοταξίας περιβολὴν φέρων· προχωρεῖ ἀναμέσον δύο στίχων νεανίδων λευχειμόνων, ὅπισθεν τῶν ὁποίων παρατείνεται τὸ σοβαρὸν τῶν παραδεισιῶν πτηνῶν καὶ τῶν κυδαροειδῶν κεκρυφάλων σύστημα· πάρεδρος δὲ τις δικαστικὸς εἰς τὸ οὔς αὐτοῦ ὑποτονθορίζει, βλέπετε ἐκείνην ἐκεῖ τὴν δεσποινίδα; ἀν τὴν ζητήσητε, θὰ τὴν λάβετε· ὁ πατήρ τὴν δίδει. Πολλάκις ἐν τούτοις ὅταν ἡ ἐκ τῆς θέσεως πρόσοδος μόλις ἐπαρκῆ πρὸς συντήρησιν ἐνὸς, εἶναι τάχα φρόνιμον νὰ διπλασιασθῶσιν αἱ δαπάναι; Ναί μὲν παρηγορεῖται λέγων θὰ λάβω αὐξήσειν μισθοῦ, συνήθως ὅμως ὅ, τι λαμβάνει αὐξήσειν. . . εἶναι ἡ οἰκογένεια.

Τοιαῦται εἰσιν αἱ μικραὶ τοῦ βίου τοῦ ὑπαλλήλου ἀθλιότητες· μίαν ὅμως πολλῶ βαρυτέραν πάσχει οὗτος ἀλγηδόνα, ὁπότεν εὐρίσκεται εἰς πάλιν μεταξὺ τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς θέσεώς του. Χαλεπὴ ὄντως ἡ πάλιν· καλῶς δὲ γινώσκουσι τοῦτο οἱ τὴν αὐτὴν μετ' ἐμοῦ ἄγοντες ἡλικίαν, ὅταν αἴφνης ἡμέραν τινὰ ἔρχεται ἐγκύκλιος ἀγγέλλουσα ὅτι αὐριον δέον νὰ ὑπογράψῃ τις τὴν μικρὰν ἐκείνην λέξιν, ὀρκίζομαι, ἢ μικρὸν πρότερον κάτωθεν ἄλλης ἀντιθέτου εἶχεν ὑπογράψας ἐγκυκλίου, ἃ! σᾶς βεβαιῶ λίαν δυσάρεστον κχταντᾶ τὸ πρᾶγμα. Καὶ καλὰ, διανοεῖται τις, πεντεκαίδεκα τοῦ βίου μου ἑδαπάνησα μακρὰ ἔτη, ὅπως τὴν θέσιν ταύτην ἀποκτήσω, διήλθον τὰς εξετάσεις μου εὐδοκίμως, πρῶτος κατὰ πάντας τοὺς διαγωνισμοὺς ἀνεδείχθην, ἐξαιρέσει δὲ τοῦ ἔργου, εἰς ἃ ἀσχολοῦμαι νῦν, οὐδὲν ἄλλο ἢ σχεδὸν οὐδὲν γινώσκω· ἐὰν ἤδη ἀρνηθῶ τὴν ὑπογραφὴν, ἢ παύσις μου πάντως εἶναι βεβαία· ἀλλὰ τότε τίθ' ἀπογείνω;

ἀντὶ ὑποστηρίξεως ἐν τῇ κοινωνίᾳ δυστροπίαν πάντες θὰ μοῦ καταψηφίσωσι. Τέλος πάντων, μικρὸν τὸ παρ' ἐμοῦ ζητούμενον. . . ἀλλὰ τότε διατί, ἀπλῶς περὶ διατυπώσεως προκειμένου, ν' ἀπαιτῶσι τὸν ὄρκον τοῦτον παρ' ἐμοῦ; Οὐχί! τὸ συνειδὸς ἐν ἐμοὶ κραυγάζει, ὅτι οὐδέποτε ἐπιβάλλεται ὄρκος ὡς ἀπλή διατύπωσις. Σταθμίζει οὕτω τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ τῆς προτάσεως, ὅταν δὲ, παρελθούσης ἐν ἀγωνίᾳ τῆς νυκτός, θαμβῆ καὶ πένθιμος δεκεμβρίου ἡμέρα διαφωτίσῃ τὸ δωματίον, εὐρεθῆ δὲ κατακείμενος ἀκόμη καὶ ἑαυτὸν διαπυθνόμενος τί τὸ πρακτέον σήμερον; ὑπὸ φοικτῆς καταλαμβάνεται ἀδημονίας. Καὶ ὑπομονὴ μὲν ἂν ὁ ἄνθρωπος τύχῃ ἄγαμος· τὸ κακὸν εἶναι ἔλασπον· ἀλλ' ἂν ἦναι ἔγγαμος; οἶμοι! οὐδὲλως τῶν γυναικῶν καταμέφομαι, πρόδηλον ὅμως ὅτι αὐταὶ ἐκ συστήματός εἰσι συντηρητικαί. Τί; λέγουσι, νὰ θυσιασθῆς χάριν φιλοτιμίας; Ἄλλ' οὕτω πράττων οὐ μόνον τὴν ἡμετέραν ἀλλὰ καὶ τῶν τέκνων μας τὴν ζωὴν θυσιάζεις.—Πῶς θέλετε τότε ν' ἀντιπαλαίσῃ ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος ἐναντίον γυναικὸς φιλότατης, παρουσιαζούσης τὰ τέκνα τῆς καὶ λεγούσης «τί λοιπὸν θὰ γείνωσι ταῦτα!» Ἐπειτα, καθόλου εἰπεῖν, ἡ γυνὴ αὐστηρότερον αἰείποτε τοῦ δέοντος περὶ τοῦ ἀνδρὸς κρίνουσα, καθ' ἑαυτὴν λέγει· παρκετούμενος τῆς θέσεως ταύτης, οὐδέποτε πλέον θὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ἑαυτὸν, ἅτε ἀνίκανος νὰ ἐξεύρῃ πόρους· τὸν γνωρίζω.¹

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΛΕΝΗ ΕΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

Ἐν ἔτει 327 ἡ βασίλισσα Ἐλένη, ἡ μήτηρ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐπορεύθη πρὸς τὴν Παλαιστίνην ἵνα ἐξαγάγῃ μὲν τὴν γῆν ταύτην, ἐν ἣ ἐγεννήθη καὶ ἀπέθανεν ὁ Σωτῆρ, ἀπὸ τῆς ἀθλίας καταστάσεως εἰς ἣν εἶχε περιέλθει, ἐπιζητήσῃ δὲ ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου, τοῦ ποτισθέντος ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἐκείνου αἵματος, τὴν ἐξιλέωσιν τῶν παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς πραχθέντων ἀμαρτημάτων. Τῶνόντι, κατὰ τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, αἱ ἐπανειλημμένοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐπαναστάσεις εἶχον προκαλέσει δεινοτάτας ἀντεκδικήσεις. Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἰερουσαλῆμ ἠγέρθη πόλις νέα φέρουσα τὸ ἐθνικὸν ὄνομα τῆς Αἰδαίας Καπιτωλίας, καὶ ἐπὶ τοῦ τότε οὗπου ὑψούτο ἄλλοτε ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος, κατεσκευάσθη πολυτελὲς ἱερὸν τοῦ Καπιτωλίου Διός. Ἰουδαῖοι σχεδὸν πλέον δὲν ὑπῆρχον ἐν αὐτῷ, ὀλίγιστοι δὲ ἦσαν οἱ χριστιανοί· ὥστε ὁ Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως καὶ χώρας ἐν ἣ ἐτελέσθησαν τὰ πρῶτα τῆς πίστεως ἡμῶν μυστήρια, ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ θρόνου, ἐπὶ τοῦ ὀπρίου ἐκάθησάν ποτε ὁ Ἰάκωβος καὶ πολλοὶ τοῦ Χριστοῦ συγγενεῖς, ἐκπεσὼν παντάπασι τοῦ ἀρχαίου ἀξιώματός, κατήντησε νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὸν μητρο-

πολίτην Καισαρείας. Ὅτε ἡ βασίλισσα Ἐλένη ἐφθασεν εἰς Ἰερουσαλὴμ, οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ καταδείξῃ αὐτῇ τὸν τάφον τοῦ Σωτῆρος. Μόλις δὲ μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας ἀνευρέθη ὁ ἱερός χώρος καὶ διὰ συντόνου ἐργασίας ἀνεκαλύφθη αὐτὸ τὸ σελῶν καὶ πανάγιον τοῦ γεγονότος μαρτύριον, ἦτο ὁ τίμιος καὶ ζωοποιὸς σταυρός. Ὅθεν ἀναγγελθέντος τοῦ πράγματος εἰς τὸν Κωνσταντῖνον, διέταξεν οὗτος παραυτίκα νὰ ἐγερεθῆ ἐπὶ τοῦ ἁγίου Ἰάφου ἐκκλησίᾳ λαμπροτάτῃ τῆς Ἀναστάσεως· καὶ ἡ Ἐλένη αὐτῇ ἐφρόντισε, πρὶν ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς Παλαιστίνης, νὰ τεθῶσι τὰ θεμέλια τοῦτε ναοῦ τούτου καὶ ἄλλων πολλῶν κατὰ τὴν χώραν ἱερῶν. Μεθ' ὃ ἀπῆλθεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας πρὸς τὸν υἱὸν αὐτῆς. Ἡ συνέντευξις αὐτῶν ἀπέβη κατανυκτικῆ. Ὁ Κωνσταντῖνος, ὅστις πρὸ καιροῦ εἶχε τιμῆσει τὴν μητέρα αὐτοῦ ὡς βασίλισσαν, ἀπέριμεν ἤδη αὐτῇ πλείερα ἔτερα εὐλαβείας δείγματα καὶ, μετ' ὀλίγων ἀποθανοῦσαν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους 328, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν περίπου 80, ἐκήδευσε μεγαλοπρεπέστατα, μετακομίσας βραδύτερον τὰ ὄσπᾶ αὐτῆς εἰς τὴν νέκν τοῦ κράτους πρωτεύουσαν.

Κ. ΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐν τῇ πρότινος δημοσιευθείσῃ Ἀλληλογραφίᾳ τοῦ ἀποθανόντος γλαφυροῦ συγγραφέως καὶ πολυμαθοῦς ἀκαδημαϊκοῦ τῆς Γαλλίας Ἰουλίου Janin, ὑπάρχει ἐπιστολὴ τοῦ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον ἀναφερομένη εἰς τὸν ὄμιλόν πολλοῦ χρόνου τελευτήσαντα διάσημον ἀστρονόμον Le Verrier, ἦν ὡς διδασκικωτάτην ἅμα καὶ ὀρασιωτάτην μεταδίδομεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς Ἐστίας

Σ. τ. Δ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ JANIN

Μ' ἐπεσκέφθη σήμερον ὁ κ. Λεβερριέ, ὁ εὐτυχὴς ἐκεῖνος καὶ ἱκανὸς ἀνὴρ ὁ ἀνακαλύψας ἐν ἄστρον, ἕνα κόσμον νέον ἐν τῷ μέσῳ τῶσων κόσμων διατρεχόντων τὸ ἀχανές. Εἶνε νέος ἐτι, τριάκοντα τεσσάρων ἐτῶν καὶ ξανθός! Μοὶ ἐξήγησε διὰ τίνος ἀτελευτήτου ἀκολουθίας ὑπολογισμῶν εἶχε δυνηθῆ ἀπὸ τοῦ βάρους τοῦ σπουδαστηρίου του ν' ἀνεύρῃ τὸν κόσμον ἐκεῖνον, ὃν οὐδεὶς πρὸ αὐτοῦ εἶχε συναισθανθῆ. Εἶνε ὀλίγον μακρὰ ἡ ἀφήγησις.

Δεκαεπτὰ πλανῆται εἶνε γνωστοὶ μέχρι τῆς σήμερον· ἕκαστος πλανῆτης χωρίζεται ἀπὸ τὸν ἥλιον κατὰ τὸν ἐξῆς περίπου τρόπον. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ὑπ' ἀριθ. 1 πλανῆτης εὐρίσκεται εἰς 4,000 λευγῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἥλιου, ὁ ὑπ' ἀριθ. 2 θὰ ἦνε εἰς 8,000 λευγῶν ἀπόστασιν, ὁ 3 εἰς 16,000 καὶ οὕτω κηδεξῆς, διπλασιαζομένης ἑκάστοτε τῆς ἀποστάσεως. Ἄπο Νεῦτωνος καὶ ἐντεῦθεν ἕκαστος τῶν πλανητῶν τούτων ὑπεῖκει εἰς τὸν καθολικὸν ἐκείνον νόμον, ὃν ὤρισεν αὐτῷ ὁ Θεὸς καὶ ὁ Νεῦτων, τὸν νόμον δηλονότι τῆς ἐλξεως. Αἱ κινήσεις αὐτῶν εἶνε τακτικώταται, οὐδέποτε διαταράχθησαν. Μόνον ὁ τελευταῖος πλανῆτης, ὁ Οὐρανός (οὕτω νομιζῶ καλεῖται) δὲν ὑπήκουεν εἰς τὸν ἀναγκαῖον, εἰς